

II.

Hvad Præsten Niels Pedersen i Baarse efterlod sig.Ved *N. V. Nielsen.*

Da ovennævnte Sognepræst i Begyndelsen af Aaret 1676 var afgaaet ved Døden, og Herredsprovsten Christen Spend af Vordingborg i den Anledning indfandt sig i Præstegaarden for at registrere de betydelige Ejendele, som den Afdøde havde erhvervet sig ved den for en Sjælesørger ret sjeldne Virksomhed som Pantelaaner, fandtes der i Boet et ret mærkeligt Dokument, der toges i Forvaring af Provsten, men ikke har været at finde i Provste-Arkivet. — Derimod findes det under Provstens og flere tilstedeværende Præsters Hænder indført i Baarse Herreds gejstlige Justitsprotokol med Overskrift:

»En underlig Underretning, som er funden udi Sal: Nielses Boed, af Tittel, som følger, og med sær forvente Vocaller«.

Dokumentet er, afskrevet Ord til andet efter Protokollen, saalydende:

Anno 1675.

En lystig Wiise at siunge udi Giestebud i Kragemaal.

1. Vers.

Dette efterskrefne ligger i Jorden nedgravede paa den Vestre Side Skorsteenen, tæt op til Skorsteenen, i en Kaaberflaske, og naar Sand og Sten bortefejes, kand mand see ret ofver, som flasken ligger, en streeg giort i gulfet med Fingerne saaledes |

2. Vers.

Guld. Siuf Rosenobler, fiorten Guld Croner, Tre og Tredife Ducater, En dobbelt Ducat, En guld Laas paa half andet Lood, en guld Kiedde paa nitten Lood, nock en guld Kiede paa half femte Lood, En Armbaand paa otte Lood, en liden Sølf Bog forgylt paa et Lood.

3. Vers.

Penge. Fiire Hundrede udvalde heele Rixdlr, Fem og Tiufve udvalde halve Rixdlr, nock En og Tredifve heele Rixdlr, item endnu Tre halve Rixdlr, Tvende Otte Marckes Croner, Et Hundrede og ni og Tiufve Rixdlr udi heele Fiire Marcks Croner, Fem og Trediesindstiufve Rixdlr udi Nelle Blader og Tre Marck og To Skilling disligeste i Nelle Blader.

4. Vers.

Det der efterskrevne findis nedgravet i Jorden i mit Studere Camer i et flaske foer Synden for Skorsteenene midt for, tæt op til Muuren, og er tryckt i gulfet en pung som en Sæck ofver, efter som flaske foeret staar, og staar lidt af Hofvedet paa pungen ofver Jorden. Naar Sand og Skarn affeyis, kand mand see Hofvedet af pungen; denne forskrefne pung er et Somb.

5. Vers.

Een forgylt Kande, veyer halvesiette og Trediesindstiufve Lood. Een vid Kande paa Sex og Fyrretiufve Lood og et qvintin. — It stort Bægers med Laag paa, half fierde og Tiufve Lood. En Barselpotte med Laag paa to og Tiufve Lood og et qvintin, en liden Kande forgylt inden udi ungefærd paa Sex og Tiufve Lood; noch en liden ... (Slutningen mangler).

6. Vers.

En liden wid Kande paa half femte og Tiufve Lood, noch en liden wiid Kande paa ungefær atten Lood, fiire forgylte Sølf Skeer paa half fiortende Lood, et Bonde Bælte tretten Lood og et qvintin. En Kiede to Lod og et qvintin. It Bonde Bægers half fiortende Lod et qvintin. It Comment ungefær Sex Lood, nock et Bonde Bægers half ellefte Lod half andet qvintin.

7. Vers.

En liden Comment half fierde Lood, nock en half Tredie Lood og liden Sølf skee 1 Lod og ungefær 1 Qvintin. It lidet Bægers forgylt inden udi half siette Lod et qvintin. Nock En femb Lood. To smaa Sølfsker ungefær femb lood, Nitten Skeer half niende og et half hundrede Lood.

8. Vers.

Herforuden en Diamant Smycke med femb Diamanter. Et Par amalerede guldstifter til et Krafuebaand. Fiire guld-ringe med hver en Diamant udi, nock en guld Ring med tre smaa Diamanter udi, nock en guld Ring med et Dødehufved udi, nock en slet uren guld Ring, nock en liden guld Kiede ungefær eet lood. Dette tilsammen foruden guldkieden vog rundt halfandet lod.

9. Vers.

Et stycke Fiirkant guld og et stycke von acht guld, vog tilsammen rundt et lood, to stifler Krafuebaand og To par Knapper til Skiorter, vog tilsammen rundt et half lood. Siuf Ducater, Sex Hundrede Rixdlr og Tredifve og Fiire Marck i heele fiire Marcks Croner, Otte og Fiirsindstiufve heele Rixdlr, to halfve Rixdlr, Siu Rixdlr femb Marck 2 Skilling i Nelle-blade, Trediesindstiufve Rixdlr i to Marcks Croner.

10. Vers.

Jens Lauritzsen paa Nysøe hans trende Beviser, den Første af Dato den 2 November 1673 paa penge, Fiire Hundrede og half Trediesindstiufve Rixdlr. Den anden af samme Dato paa penge, Tre Hundrede og Haltetrediesindstiufve Rixdlr, den Tredie af Dato den 29 Novembr. paa penge, To Hundrede Rixdlr.

11. Vers.

Christen Jensens Bevis i Vorringsborre af Dato den 11 Juni 1672 paa Penge to Hundrede Slettedaler. Anders Aagis Beviis paa Fiiretiufve heele Rixdlr af Dato den 1 Mai 1661. Hr. Arent¹⁾ i Præstø hans Beviis paa penge, To og Fyrre Tiufve heele Croner, af Dato d. 16 Septemb. 1668.

12. Vers.

Nock Hr Arents Beviis med Borg Christoffer Pedersøn deris Beviser af Dato den 1 Januarie 1669 paa Tredssinds Tiufve heele Croner. Hr Jens Pæregaards²⁾ Beviis af Dato d 11 Juni 1674 paa Sex og Trediesinds Tiufve Slette Dl. Nock Fiire og Tredifve Daler.

¹⁾ Hr. Arent Andresen, Sognepræst i Præstø 1638—78.

²⁾ Hr. Jens Madsen Perregaard ell. Pæregaard, Præst i Ulse og Frerslev († 1699).

13. Vers.

Jens Mogensøns Missive, dateret sidst i Februarii 1675, paa penge To og Tiufve Rixdl. Matz Olsson i Hadstrup hans Beviis paa penge Ni Daler 1 ƛ 15 β , af Dato den 27 Januari. Lauritz Westergaard i Faxinge hans Beviis paa Otte Sldl. af Dato d 2 April 1673.

14. Vers.

Erick Jespersen hafver pansat til mig en stor Sølfkande, veier med Bismer half siette Marck, for Femb og et half Hundrede Sldl. og skal han aarligen deraf gifve loulig Rente til den 11 Junii, og beløber det sig nu Anno 1675 Rente tre Daler 1 ƛ 4 β . Nock hafver jeg i pant af ham en Sølfkande, et Sølf Bæger, en Sølf Kausken og sex Sølskeer, vog tilsammen half siuvende Bismer Marck. En guld Kiede, vog half fierde lood vel Vächt. En guld Ring med en Rubin udi og en anden slet Ring med to Leed, for penge, Capital et Hundrede og Tolf Slette Dlr. to Marck.

15. Vers.

Beløber sig Renten deraf fra den 23 Februarii Anno 1675, penge, til den 11 Junii sex Marck 13 Skilling, siden aarligen til den 11 Junii Sex Rixdl. 3 ƛ 2 β . Nock i pant af Margrethe, mag. Albrets¹⁾ et Sølf Spende, vog rundt med Bismer half Tredie Marck, fra den 14 Martii 1675, da jeg laante hende Tiufve Sldl., beløbber sig Rente til Aarsdagen, penge 5 ƛ .

16. Vers.

Noch hafver jeg i pant af Christen Michelsøn Degn i Snæsørød Fiire Sølskeer, veier rundt tii lood tilsammen. Item en Klæde Kaabe, to par Lagner, en Dreiels Duug, en Gryde, og laant ham derpaa Tiufve Sldl., hvorom hans Obligation til mig udgifven videre formelder af Dato d. 19 April Anno 1675, beløbber Renten deraf aarligen 5 ƛ .

19. Vers.

Anno 1675 den 30 Martii hafver jeg ofverlefvred til min Søster Anna Pedersdaatter i Baarsøe tvende beslagne Kister, og efterdi jeg befinder, at jeg hiemme i mit Huus

¹⁾ Mag. Albert Samuelson Schrøder, Præst i Snæsere († 1670).

hafver Utroskab, hafver hun lofved, at det i hendes Huus maa staae i god Forvaring, indtil jeg dem afforrer. Den Ene Kiste, som er farved rød, i den findes, som efterfølger, først indlagd i et grønt Puudehynne et Par Closter Lærreds Lagen, Tre Bredder.

20. Vers.

Nock et par Lagen, fine hiemmegiorte Huulsømb, Tre Bredder, nock et par Lagen noget brugte, halftredie Breed, nock to par umage to Bredder, nock et par ny to Bredder, nock et paa Lagen umage halftredie Breed. Item i samme puude Hynne en lang Dammaskis Duug, nock en liden Dammaskis Duug, Fiire fine Dreyels Duuge, nock to Dreyels Duge. Herforuden i samme puude hynne et par Closter Lærreds pudis Vaar med Knipling for, nock to par puudis Vaar med Knipling for, nock et par Cartouns puudis Vaar, nock et par puudis Vaar. Endnu findis i samme puude hynne to Dreyels Haandklæder, item et Dammaskis Haandklæde.

21. Vers.

Nock siu Salvetter, Tre Skæg Klæder, To fine Tørklæder med Vipper, et stort Dammaskis Tørklæde, et par fine Haandstrømper, Stukket Vaar for en puude, item i samme puude Hynne otte Skiorter; nock findis i et andit grønt puude hynne i samme Kiste et Cartouns Vaar til en Dyne, et røt Cartouns Forklæde, to Stycker hvid og blaet Couleur, en fold flossis MÛsse, en blaa ny Silcke Nat Trøie, et par guule ny silcke Ermer med en Lærreds Buul, et atlaskis Kamfoer, to stycker sort fløyel, et Floor, to Qvinde Huer, et par Hynner uden Fyll, et hiemmegiort grønt Bordklæde, en Bugskinds Underklædning, en sort fiin lang Rook.

22. Vers.

Et stycke grønt ffskaft til et Bordklæde, to fine Klædes Kaabe Krafuer, et stycke pælemit paa siu alen, en rød Taftis Svans, en brun fløjels baldyret Brystduug, et par silcke Qvinde Strømper, en rød fløjels baldyret pichel Hue, et par sorte Silcke syede Haandsko, et stycke sort Klæde til en Hue, en fin sort Præstekiorl usyet uden Ermer; nock findis i samme Kiste en ny fiin sort Klæde Vinge Kiorl med Silcke Forslag indlagt i et Lagen og i et gammelt grønt puudehynne. Herforuden

23. Vers.

Findis i samme Kiste et par Sorte Klædes Buxer, et stycke Hørlærridt, nock et stycke Hørlærridt, item femb Messing Skruer, en Messing Lysesax, et guld pols Sengebaand med en stor Skrue, sex Tind Bricker, et Saltkar, tolf Tallerkener, tii Fade, en Smørbricke, to Souciskanner, en Messingplade, et stort Speil, et geede Skind, et groft Blaar Lagen. I den anden Kiste, som er sort, findis udi dette efterskrefne: et lidet stycke bleged Hørlærridt, et stycke bleged Blaargarn, Siu og Tredifve felbered Skind. — Femten Skind med Haarremmen paa, en fifskafte Brystduug, en Buxe Seele, et stycke hvid fifskaft, et stycke strifvet hiemmegiort Tøys.

24. Vers.

Nock i samme Kiste to Messing Bricher, et Messing Dørslaug, et Messing Fyrfad, et par Messing Lysestager. Fiire og Tiufve Marck Vox. Herforuden hafver jeg levered min Syster Anne Pedersdaatter til troer hende, indtil jeg det afordrer, dette efterskrefne, en Jern Kakkellovn, som nu er opsat i hendes stue, en Brygge Kedel paa en Tynde, en gryde moxen ny ungefær paa en liden Spand, en moxen ny Kaaberpotte, ungefær paa en pot, en Kaabberpande. — Herforuden befindis i bemeldte Kiste, den sorte som tilhører Christen Michelsen i Sneseere og af hanem pansat, som følger: to par Lagen med videre, som findis retro i det sextende Vers.

24. Vers.

Den 10de Mai 1675 laante jeg Olle Jenssøn i Baarsøe Penge ni Daler paa en Kackeloun, Anno 1675 den 7 Junii laante Jens Madtzøn den unge Herritzfoged Penge Tolf Sldl., og satte han mig i pant femb Sølfskeer, veyede Nitten Lood. Et Aars Rente 3 Marck. — 1675 den 18 Junii laante jeg Margrethe Magister Albreckts penge tre Daler paa et lidet Sølfbæger og en Sølfskee, veyer tilsammen sex Lood, et Aars Rente 12 Skilling.

25. Vers.

Hr Marcus i Udbye¹⁾ hans Beviis paa penge Hundrede heele 4 marcks Croner af Dato den 16 Augustii Anno 1675.

¹⁾ Marcus Bollesen, Præst i Udby og Ørslev († 1686). Hans Underskrift findes nedenfor.

Renten til førstkommende 11 Junii beløbber sig Fiire Daler 3 Marck 14 Skilling, og siden aarligen Sex Sldl. Den 7 December laante jeg Barbara Jens Lauridtzen paa Fiire og Tiufve guldroner Hundrede 4 Marcks Croner Anno 1675. —

Saavidt Afskriften efter Protokollen. — Provsten tilføjer derefter sammesteds:

„NB. Er at observere, at det 17 og 18 Vers er udeluct af Originalen og findis reent papiir her i den sted hart ad en half Side, — Det 24 Vers findis tvende gange med det Zipher, dog der er sær Materie i hver vers. — Disse bagvente Consanter

a e i o u ø y

B C D F G K H

har hand brugt i steden for Vocaler, men Consonanterne ere de sædvanlige. — Originalen blev igiennemdraget og beseiglet og tog Provsten den til sig.

Dette at være rigtig protocoleret paa Stærboden dend 20 Martij A^o 1676.

Christen Spend¹⁾.

Jens Spend²⁾. Peder Vitzøn³⁾.

Hans Hansøn⁴⁾. Marcus Bollesen.

Hr. Niels Pedersen († 14 Febr. 1676) efterlod sig foruden alt det foranførte Gods endnu en Del Obligationer samt en Gaard i Vordingborg. Han var gift med Karen Spend, der den 13 Juli 1676, 6 Maaneder efter Mandens Død, ægtede en iøvrigt ubekendt Mand, Christian Hansen, — Hr. Niels efterlod sig vistnok 3 Døttre, af hvilke den ene var gift med Erich Jespersen, senere Byfoged i Præstø.

¹⁾ Sognepræst i Vordingborg og Provst i Baarse Herred † 1678. Var uden Tvivl en Svoger til Hr. Niels Pedersen i Baarse.

²⁾ Ovennævnte Provsts Broder, Præst i Herlufmagle og Tybjerg (altsaa ikke Præst i Herredet. Han maa være død ganske kort derefter).

³⁾ Præst i Snesere.

⁴⁾ Hans Hansen Sidelmann, Præst i Mern.